

211. Kőtelek határa

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) U, B, LT, Sza

2007. április 6–8. között terepbejárást végeztünk Dobapuszta és Kőtelek között. Hunyadfalvát elhagyva tovább követtük a magaspartot Kőtelek irányába.

Ady-szövetkezet: A szövetkezet és a település között középső neolitikus és szarmata településnyomokat rögzítettünk (37–39. lh).

Háj-rét: A határrészben két kisebb lelőhelyet találtunk (34. és 36. lh) középső bronzkori és szarmata leletanyaggal.

Huszársarok: A már ismert lelőhelyen is gyűjtöttünk leleteket; a Körös-kultúra és az AVK mellett a Gáva-kultúrát, továbbá kelta és szarmata megtelepedést rögzítettünk.

A leletek a Damjanich János Múzeum gyűjteményébe kerültek.

Munkatársak: Bartus Dávid, Váczi Gábor és György László régészek, Dankó Szabolcs fotós.

KOVÁCS KATALIN

212. Kunbaja, Középbirtok-dűlő

(Bács-Kiskun megye) Sza, Kö

2007. április 6-án helyszíni szemlét végeztünk a bajmoki határátkelőhelyhez vezető út építésénél. A megelőzően készített régészeti hatástanulmány alapján 3 lelőhely vált ismertté, ezek mellett került elő újabb terepbejárások során az alábbi 2 lelőhely.

1. sz. lh.: A 67+100 km-szelvényénél, egy kisebb, É–D irányú, a korábbi út által elvágott dombhát tetején, az út K-i oldalánál a 2007. március 28-i terepbejárás során egy szürke középkori fazék 3 töredéke került elő, melyhez április 6-án találtunk egy újabb töredéket. Más, a középkorhoz kapcsolható leletanyag nem került elő. A töredékek 10×5 m területen voltak szétszóródva.

2. sz. lh.: A 68+100–200 km-szelvény között, egy elnyújtott É–D irányú kb. 80 m hosszú, a korábbi út által elvágott dombhát tetején, az út K-i oldalánál a 2007. március 28-i terepbejárás során szarmata fazéktöredékek kerültek elő. A helyszín áprilisi beazonosítása során egyéb régészeti korú leletanyagot nem találtunk.

Munkatárs: Sultis László.

ROSTA SZABOLCS

213. Kurd, Kálvária (Felszabadulás utca)

(Tolna megye) Kö

Kurd 1263-ban említett középkori temploma egy helytörténeti gyűjtés szerint „a Kálvária feletti parton” feküdt. A Kálvária a Felszabadulás u. végén, illetve a Széchenyi u. kezdetén fekvő házak fölötti meredek domb tetején található. Környékén egyetlen embercsontot találtam 2007. október 12-i szemlémen, ellenben a Kálváriához vezető, helyenként 2 m mély gyalogösvény partjában, fák gyökerei között talán középkori eredetű téglatöredékeket figyeltem meg. A Kálvária aljában

fekvő Felszabadulás u. 20. sz. ház tulajdonosának elmondása szerint telke végében 30 évvel ezelőtt szőlőtelepítés során kb. 60×25 m-es területen rengeteg embercsontot talált. A templom tehát nem a Kálvária körül, hanem az alatta fekvő telkek magasan fekvő végében feketett.

K. NÉMETH ANDRÁS

214. Lajosmizse, Kisjuhász-tanya

(Bács-Kiskun megye) Sza, Kö

2007. január 15-én helyszíni szemlét végeztem a területen, mert helyi lakos szántás közben téglafalakat talált.

1. sz. lh.: A tanyától ÉK-re 400 m-re, egy ÉNy–DK irányú, a környezetéből látványosan kiemelkedő, elnyúló dombvonulaton nagy mennyiségű középkori kerámiát gyűjtöttünk. A friss szántásban néhol szürkés foltok házhelyeket jelöltek. A mélyebb részeken egykor vízállásos részek lehettek, jelenleg legelőként hasznosítják ezeket. A dombvonulat peremén taláta a bejelentő a téglákat, melyeket frissen hozott fel az eke. A téglák nem a felszínen szétszórva, hanem koncentráltan egy kis helyen feküdtek egy mélyebb barázdában. Az embercsontok, és a téglák kisebb mennyisége miatt valószínűleg nem templom helyét találtuk, ennek esetleges helyszínét nem ismeri a bejelentő. Jelenleg vagy késő középkori téglából rakott kemencét, vagy házalapozást valószínűsítek. A lelőhely teljes kiterjedését nem volt lehetőségem meghatározni, valószínűleg a dombvonulaton folyamatos lehet annak kiterjedése.

2. sz. lh.: A fenti lelőhelytől D-i irányban következő kisebb vonulaton, ettől D-re újabb lelőhelyet regisztráltunk, melyek kapcsolata – legalábbis a gyér középkori leletanyagot tekintve – valószínű, itt több szarmata kerámiatöredéket leltünk.

ROSTA SZABOLCS

215. Lajosmizse határa

(Bács-Kiskun megye) Sza, Á

2007. március 27-én helyszíni szemlét végeztünk a 0316 és 0487 hrsz. földutak szilárd burkolattal történő kiépítési munkálatainál.

Jámbor-dűlő: Az Oláh-tanyától D-re, a földúttól ÉK-re, egy ÉNy–DK-i irányú, az úttal párhuzamos, enyhén kiemelkedő földhátan gabonavetésben kb. 100×300 m-es területen szarmata kori és Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk. A földhát ÉNy-i végén réti mészkő és embercsonttöredékek sűrűsödését észleltük, melyek valószínűleg egy elpusztult Árpád-kori templom helyére utalnak.

Mizsei-dűlő: Az Oláh-tanyától Ny-ra, a két földút kereszteződésének É-i sarkában, egy szabálytalan enyhe kiemelkedés É-i részén kukoricatarlóban kb. 50×80 m-es területen szarmata kori és Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk (I.).

A földúttól ÉK-re, egy ÉNy–DK-i irányú, az úttal párhuzamos, enyhén kiemelkedő földhátan gabona-

vetésben kb. 100×300 m-es területen szarmata kori leletanyagot gyűjtöttünk (II.).

A földúttól ÉK-re, egy ÉNy-DK-i irányú mély fekvésű részt körülvevő szabálytalan, enyhén kiemelkedő földhátan gabonavetésben kb. 100×150 m-es területen szarmata kori leletanyagot gyűjtöttünk (III.).

Szebenyi-dűlő: A Verebes-tanya és a földút között, egy ÉNy-DK-i irányú, az úttal párhuzamos, enyhén kiemelkedő földhát több részén is gyér szarmata kori és Árpád-kori leletanyagot találtunk. A területeken talált leletanyag valószínűleg összefügg és egy nagy kiterjedésű települést jelez.

Munkatárs: Rosta Szabolcs régész, Guttyán Attiláné régésztechnikus, Vida Ágnes adattáros.

V. SZÉKELY GYÖRGY

216. Laskod, Akasztóhegytől DK-re

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U

2007. november 19–21. között leletmentő ásatást végeztünk a fent jelzett területen. Erre azért volt szükség, mert az erózió, illetve a területen végzett fatelepítéshez kapcsolódó szántás a felszínre hozott egy objektumot. A leletmentés során napvilágra került egy erősen elpusztult DVK korú ház maradványa, melynek szélei az említett okok miatt meglehetősen bizonytalanok voltak. A házban sok kerámia került elő, köztük festettek is. A terület közvetlen környékén több régészeti jelenséget nem tapasztaltunk.

A leletanyag a Jósa András Múzeumba került.

Munkatársak: Lukács József, Pintye Gábor, Scholtz Róbert régészek.

JAKAB ATTILA

217. Leányfalu, Móricz Zsigmond út 163/c

(MRT 7. k. 11/2 lh.)

(Pest megye) Ró

2007 novemberében a késő római őrtorony melletti ház udvarán úszómedence építése közben egy késő római kőládásírt bolygattak meg a munkások. A sír kb. 2,5 m mélységben került elő, felette folyami kavicsból álló vastag üledékes réteg volt. A Ny-K tájolású férficsontváz nyújtott helyzetben feküdt benne. Koponyáját, bal felső karját a bordákkal együtt s a medencéjét már kiszedte a gép. Melléklet nem került elő. A kőláda lapos kövekből épült, felirat nem látszott rajta. Kiemelni nem lehetett. Többször végeztünk szakfelügyeletet a ház kerítésének s egyéb melléképületeknek az átépítésénél. Más leletanyag nem került elő.

OTTOMÁNYI KATALIN

218. Lesencetomaj, Piroskereszt

(Veszprém megye) Ró, A

Folytatva a több éve folyó munkát 2007-ben sikerült teljes szélességében megtalálni a temető Ny-i szélét. Északi

irányban tovább folytattuk a temető szélének kutatását is (a temető Ny-i széle és a 60-as években homokbányával tönkre tett rész közötti keskeny sáv). Itt a sírok egymástól már viszonylag nagyobb távolságra helyezkedtek el, szegényes leletanyagot tartalmaztak. Idén 148 újabb sír látott napvilágot, a teljes sírszám 1736. Előkerült a második D-É-i tájolású római kori sír is. Az elmúlt évekhez hasonlóan a temető Ny-i sávjában továbbra is jellemző volt az övvertes férfi- és fiúsírok nagy száma. Zömében öntött griffes-indás övgarnitúras sír látott napvilágot. Néhány esetben sikerült megfigyelni az átlagosnál mélyebb, nagy gerendavázak koporsós temetkezéseket is. A női sírok leletanyagukban nem térnek el a szokásos Keszthely-kultúras női sírok jellegzetességeitől: kosaras és más típusú fülbevalók, gyöngyök, tük, karperec, ritkábban kések, csatok. Nagymértékben megnőtt a vödörmelléklettel eltemetett női és kislánysírok száma, 17 esetben került elő vasabroncsos, illetve vas- és bronzpántos vödörmelléklet. Közülük is kiemelkedik az 1664. sz. kettős gyermeksírről, amelyben, eddig egyedülként, teljes felületét beborító bronzveretes vödört találtunk.

Az elmúlt év legszebb leletei közül meg kell említeni az 1665. sz. gyermeksírről doboz alakú korongos fibuláját, amely eddig az első darab a temető feltárása során. A bronzlemezek merevítését szolgáló fabetét is nagyon jó állapotban maradt meg. Viselettörténeti szempontból kiemelkedő volt az 1682. sz. női sír: a gazdag mellékletű, Keszthely-kultúras viseletben eltemetett asszony mellett bronzveretes késtartó tokot tudtunk dokumentálni.

A 2007. év legkiemelkedőbb lelete az 1629. sz. kislánysírból került elő. A gazdag mellékletű sírban előkerült a temető harmadik kereszt melléklete. A gyöngyök közé fűzött, bronzból öntött, akasztófüles kereszt felületét kőberakást utánzó mintával díszítették.

S. PERÉMI ÁGOTA

219. Levelek-Gyűrűs

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, Kö

2007. május 10-én helyszíni szemlét végeztem a 41. sz. főúttól É-ra eső, még „kultúrnövénymentes” szántóföldön. Egy korábbi munka alkalmával az út másik oldalán egy lelőhelyet találtam. Most a főútról a híd után letérve, attól É-ra kb. 50–60 m-re, közvetlenül a Máriapócsi (IV.) főfolyástól Ny-ra bukkantunk rá egy szórványos bronzkori, kora középkori és császárkori cserépanyaggal jelentkező felszíni telepnyomra. A lelőhely ÉNy-DK irányú, kiterjedése nagyjából 50×100 m.

Munkatárs: Svéda Csaba rajzoló.

PINTYE GÁBOR

220. Lébény-Göbeháza, Fliegl-telek

(Győr-Moson-Sopron megye) U, Á

2007. május 14–16. között régészeti megfigyelést végeztünk a Lébényi Ipari Park DNy-i részén kialakított Fliegl-telephely bekötőútjának és parkolójának kialakí-